

1. ΚΟΚΚΙΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΦΕΡΝΕΙ ΝΕΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ...

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/06/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/06/2019

Σελίδα: 36

Τάσος Πανούσης

ΓΝΩΜΗ

«Κόκκινα» δάνεια: Ένα πρόβλημα που φέρνει νέες ευκαιρίες ανάπτυξης

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα υπέστη ισχυρούς κλυδωνισμούς κατά τη διάρκεια της κρίσης και τώρα καλείται να διαχειριστεί το κληροδότημα του όγκου των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η Ελλάδα έχει σήμερα το υψηλότερο ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων NPEs στην Ευρώπη, περίπου 40% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι στο 3%-4%.

Αν και τα τελευταία χρόνια υπήρξε σημαντική πρόοδος, με αποτέλεσμα από το ιστορικό ρεκόρ των 107 δισ. ευρώ (το πρώτο τρίμηνο του 2016) τα «κόκκινα» δάνεια να μειωθούν κατά 27 δισ. ευρώ και να κυμαίνονται σήμερα σε 80 δισ. ευρώ περίπου, η χώρα μας αποτελεί σε απόλυτα νούμερα την τέταρτη μεγαλύτερη αγορά «κόκκινων» δανείων στην Ευρώπη.

Τα μεγέθη αυτά κυριολεκτικά ζαλίζουν, όμως το μείζον ζήτημα είναι πώς αν δεν αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το πρόβλημα, ούτε η οικονομία ούτε το χρηματοπιστωτικό σύστημα θα μπορέσουν να ανακάμψουν στον βαθμό που απαιτείται για την επιστροφή στην ανάπτυξη και τη δημιουργία προοπτικής για την Ελλάδα.

Είναι γεγονός πως οι συνθήκες στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα βελτιώνονται σταθερά τα τελευταία χρόνια. Οι καταθέσεις επιστρέφουν, η εξάρτηση από το ευρωσύστημα για ρευστότητα μηδενίστηκε, τα spreads των ομολόγων υποχωρούν σημαντικά, ενώ οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας διατηρούνται υψηλότερα από τα ελάχιστα απαιτούμενα επίπεδα.

Παρά τη βελτίωση των συνθηκών, οι προκλήσεις παραμένουν. Δεδομένων των δεσμεύσεων που οι τράπεζες έχουν αναλάβει έναντι του SSM για την αποκλιμάκωση των «κόκκινων» δανείων ως το τέλος του 2021, τα περιθώρια είναι ιδιαίτερα ασφυκτικά. Οι τράπεζες έχουν αναλάβει τη δέσμευση να μειώσουν τα NPEs κατά 53 δισ. ευρώ τα επόμενα δύο μισία χρόνια, ένας εξαιρετικά

φιλόδοξος και απαιτητικός στόχος.

Το μεγαλύτερο ποσοστό της μείωσης των NPEs θα προέλθει από πωλήσεις και πτωχοποιήσεις. Υπολογίζεται σχεδόν 30 δισ. δανειακών χαρτοφυλακίων να πωληθούν ή να πτωχοποιηθούν έως το 2021. Στο πλαίσιο αυτό έχει δημιουργηθεί ήδη μια αγορά μεγέθους 20-25 δισ. ευρώ μη εξυπηρετούμενων δανείων, τη διαχείριση των οποίων έχουν αναλάβει μέχρι στιγμής 18 εξειδικευμένες εταιρείες διαχείρισης δανείων, αδειοδοτημένες και εποπτευόμενες από την ΤτΕ – και θα ακολουθήσουν κι άλλες –, δεδομένου ότι η αγορά αυτή θα υπερδιπλασιαστεί τα επόμενα 2-3 χρόνια, ξεπερνώντας τα 50 δισ. ευρώ.

Σκοπός μας είναι να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των «κόκκινων» δανείων με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης. Οι τρά-

πεζες επαναλαμβάνουν σε κάθε ευκαιρία, και το εφαρμόζουν, ότι κανέναν δεν συμφέρει π.χ. η διενέργεια πλειστηριασμών σε σπίτια ανθρώπων που έχουν πραγματική οικονομική αδυναμία ή αντιμετωπίζουν άλλα σοβαρά ζητήματα (π.χ. προβλήματα υγείας).

Ούτε οι τράπεζες αλλά ούτε και οι εταιρείες διαχείρισης θα προβούν σε τέτοιους πλειστηριασμούς δημιουργώντας ή οξύνοντας ένα κοινωνικό πρόβλημα. Ωστόσο, μείζον θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης είναι η αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών που εκμεταλλεύονται το νομικό καθεστώς και τις ελλείψεις του παλαιότερου νομικού πλαισίου, ενεργώντας τελικά εις βάρος του κοινωνικού συνόλου, εις βάρος των κοινωνικά αδυνάμων.

Οι τράπεζες ήδη είναι ιδιαίτερα αποφασιστικές σε περιπτώσεις στρατηγικών κακοπληρωτών, κάτι που ισχύει και για τις εταιρείες διαχείρισης, και αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό. Η αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, εκτός από τη σημαντική κοινωνική διάσταση, έχει επίσης και μια σειρά θετικών επιπτώσεων στην οικονομία:

- Θα δώσει τη δυνατότητα μέσα από βιώσιμες και μακροπρόθεσμες λύσεις σε χιλιάδες νοικοκυριά να ορθοποδήσουν και να επανενταχθούν στην «τραπεζική κανονικότητα».

- Θα απαλλάξει το τραπεζικό σύστημα και την οικονομία από ένα δυσθεώρητο βάρος που υπονομεύει κάθε αναπτυξιακή διαδικασία.

- Θα επιτρέψει και θα συμβάλει στην ανάπτυξη των υγιών, με θετικές προοπτικές επιχειρήσεων και θα εντοπίσει επιχειρήσεις που πρέπει να οδηγηθούν σε εκκαθάριση, η διατήρηση των οποίων νοθεύει τον ανταγωνισμό και κρατά εκατοντάδες χιλιάδες εργαζομένους σε ομηρεία.

- Μέσα από βιώσιμες λύσεις, πολλά δά-

νεια που βρίσκονται σήμερα σε καθεστώς ρηξη θα μετατραπούν σε ενήμερα, προς όφελος της ίδιας της επιχείρησης, των εργαζομένων της και των προοπτικών της, αλλά και του τραπεζικού συστήματος και της οικονομίας.

- Θα ενισχύσει την ανάπτυξη ενός μεγάλου κλάδου υποστηρικτικών υπηρεσιών, π.χ. συμβούλων, νομικών υπηρεσιών, εισπρακτικών εταιρειών, λογιστών, ειδικών στα φορολογικά θέματα, εκμνηστήρων ακινήτων, real estate, μηχανικών κ.λπ., που υποστηρίζει τις εργασίες των διαχειριστών δανείων.

- Θα δημιουργήσει ευκαιρίες απασχόλησης σε χιλιάδες στελέχη, νέα αλλά και πιο έμπειρα, προερχόμενα κυρίως από το τραπεζικό σύστημα, το οποίο ήδη μετασχηματίζεται στο πλαίσιο των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων.

- Θα δώσει ώθηση στην οικονομία μέσα από άμεσες ξένες επενδύσεις που θα κατευθυνθούν είτε σε αγορές ελληνικών περιουσιακών στοιχείων, είτε στην αγορά διαχείρισης των προβληματικών δανείων.

- Θα δράσει ενισχυτικά στην αγορά ακινήτων, όπου αναμένεται σημαντική αύξηση επενδύσεων είτε για αγορά, είτε για επισκευή και αναβάθμιση των ακινήτων αυτών.

- Τέλος, θα συμβάλει αποφασιστικά στην αντιμετώπιση του λεγόμενου ηθικού κινδύνου (moral hazard) απομακρύνοντας τον κίνδυνο «μόλυνσης» των ενήμερων δανειακών χαρτοφυλακίων των τραπεζών.

Εν κατακλείδι, η επιτυχία των εταιρειών διαχείρισης δανείων θα είναι να επανέλθει το ταχύτερο δυνατό η κανονικότητα στις τράπεζες και να ωθήσει την πραγματική οικονομία σε έναν νέο αναπτυξιακό κύκλο.

Ο κ. Τάσος Πανούσης είναι πρόεδρος της Ένωσης Εταιρειών Διαχείρισης από Δάνεια & Πιστώσεις (ΕΕΔΑΠ).

Η αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, εκτός από τη σημαντική κοινωνική διάσταση, έχει επίσης και μια σειρά θετικών συνεπειών στην οικονομία

